

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Makó, Kazinczy-u. 3.

Megjelenik hétfő kivételével minden nap.

Fontosabb alkalommal het-főn megjelenik is.

M A K Ó I FÜGGETLEN ÚJSÁG

P O L I T I K A I N A P I L A P

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva:

Félévre . . . 3 K 50 f.
Egy hóra . . . — K 60 f.

Vidékre postán küldve:

Félévre . . . 7 K — f.
Egy hóra . . . 1 K 20 f.

Hirdetések díjszabás szerint.

Főmunkatárs telefon száma 63.

Főmunkatárs:
Dr. KISS PÁL.

Felolós szerkesztő:
ESPERTSIT JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 110.

Hatvanegy esztendeje, hogy szabadságharcunknak 13 hős tábournokát Aradon kivégezték. Nevük ott ragyog a történelem könyvében, emléküket minden magyar szívében.

Két emberöltő múlt el azóta. E két emberöltő alatt óriásit haladt, fordult a világ. A tudomány csodákat mivelt s új eszmék csábitották bűvös körükbe az emberiséget. Ámde az aradi vértanuk nemes áldozatának értéke a világ ez új rendjében nem csökkent: a derék nem fél az idők mohától s érdemét századok áldják.

Nemcsak a természeti, hanem az erkölcsi világban is törvény az, hogy az energia nem veszt el. A nagy emberek eszméi, példája, áldozatában is megnyilvánuló tevékenysége az egyén természetes vagy erőszakos megsemmisülésével nem tűnnek a semmiségbe; ellenkezőleg: öröklődnek, láthatatlanul is összegyűlnek s a nemzet, sőt az emberiség erkölcsi tőkéjét alkotják. Ez a tőke épp oly fontos, sőt fontosabb, mint az anyagi, mert míg emennek földhalmozódása rendszerint nagy ellentéteket és a nemzeti társadalom egyes osztályai között s némelyeket a jólét és kényelem párnáján dédelget, másokat meg a nyomor rabigájába taszít: addig az erkölcsi tőke mindenütt csak áldást fakaszt s még az elnyomottat is visszaadja emberi rendeltetésének és elcsitítja keblének fájó hurjait. Az a nemzet virágzó, amelynek tagjai közt mennél több az erkölcsi értelemben vett kapitálista.

Az aradi vértanuk nyújtotta hatalmas erkölcsi tőke már eddig is érezte nemzetünk körében jótékony hatását. Mint a láthatatlan sugarak, átjárta a csüggedt magyar nép lelkét az elnyomatás évei alatt s nagy része van abban, hogy e nemzet züllés nélkül kiállotta a megpróbáltatások e súlyos kálváriáját. Hitet, reményt keltett a szívekben, mert akik ugy haltak meg, mint ők, lehetetlen, hogy a szabad Magyarország létesülésébe vetett törhetetlen remény nélkül hunyták volna le szemőket. Nekik egy szebb jövő szilárd hitével kellett sirba szállniok. E hit, remény megtanította tűrni, várni s küzdeni a magyart s el nem homályosodó fénnel ragyogtatta feléje legszentebb életcélját, önállóságát.

Mikor pedig nyugalmasabb évek következtek el, az ő emléküket, a példájukban rejlő erkölcsi erő első sorban attól óvott meg bennünket, hogy el ne aludjon lelkiismeretünk. hogy a feledésbe ne süllyedjen önállóságunk, függetlenségünk ragyogó eszméje, hogy semmi más célért ne engedjük feláldozni e kettőt, ha mindjárt egyhamar nem is érhetjük el áldott határukat. Mikor ők hősi halált haltak, nemcsak áldozatot hoztak érettünk, hanem kiomló vérükkel, utolsó sóhajukkal végrendeletet is irtak számunkra: alkossátok meg minél előbb a rombadőlt szabad, független Magyarországot.

Egy pár évvel ezelőt azt hittük, közel vagyunk a vértanuk végrendeletének megvalósításához. Csalódtunk. A hegytetőn éreztük magunkat; sisyp-husi munka volt: az alapozáshoz szánt kövekkel együtt újból visszagördültünk a hegy lábához. Mi volt ennek az oka? rosszul választottuk meg tán

az időt? Mostohák voltak hozzáink a körülmények? Nem volt elég a kitartásunk? Hiányzott közöttünk az egyetértés? Intrika áskálódott ellenünk? Ez-e, vagy az, vagy mind együttértve? Esméljünk inkább s kétszeres kegyelettel forduljunk a vértanuk emlékéhez. Mert az utóbbi években mintha elhomályosodott volna alakjuk a mi emlékezetünkben, mintha csak a szónoki hatás kedvéért mondanók el beszédeinket ünnepükön. A külsőt betartjuk; a lényegét felfogni — gyenge szemünk. De ha végrendeletüket nem is vagyunk képesek megvalósítani, még mindig marad egy nagy, fontos kötelességünk: a példájukban rejlő erkölcsi tőkét sértetlenül át kell adnunk a jövő nemzedéknek: ezt még haló porainkban és számon kérhetik tőlünk a lelkesebb, tettekre készebb utódok . . .

ORSZÁGGYÜLÉS

A képviselőház ülése.

Budapest, október 5.

Elnök: Berzevicy Albert.

Jegyzők: Szojka Kálmán, Vermes Zoltán, Lovász Márton.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után

az elnök jelenti, hogy Okolicsányi László lemondott a véderő-bizottságban viselt tagságáról. A lemondást tudomásul veszik.

Kenedi Géza az igazságügyi bizottság nevében jelentést tesz a Perczel Dezső ellen a darabontott törvénytelen fizetése miatt indított per állásáról.

— Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter a hivatalos ügyben távollevő Lukács László pénzügyminiszter helyett betérjeszti:

1. a folyékony és gáznemű bitumenekről

2. a kálisókról szóló törvényjavaslatokat.

A törvényjavaslatokat kinyomatták és a bizottságok elé utasítják.

Következik az indítvány és interpellációskönyv felolvasása.

Elnök: Következik a napirend második pontjai delegációba a képviselőház részéről küldendő 40 rendes és 10 póttag megválasztása.

Ezután Ivánka Imre a természetbebecslések rendszertelenségéről hosszabb indokolás után interpellációt terjeszt be.

Serényi Béla földművelésügyi miniszter választát Ivánka Imre: Nem veszi tudomásul.

A Ház tudomásul veszi a miniszter választát.

Ivánka Imre: A koleraveszedelemmel szemben. Ismerteti a hatóságok hanyagságát, majd interpellációt terjeszt be.

Kiadatik a belügyminiszternek.

Az 560 millió kölcsön tárgyában bejegyzett interpelláció következik, melyet

Polónyi Géza terjeszt be. Támadja a kormányt, hogy ilyen megalázó feltételek mellett tudott csak a pénzügyi viszonyoknak meg nem felelő kölcsönt szerezni. A kormány megérdemli az ország legsúlyosabb kritikáját.

Polónyi ezután Kiderlen-Waechter német külügyi államtitkár ismert nyilatkozatával polemizál, a mely azzal vádolta a koalíciós kormányt, hogy konspirált a hármasszövetség ellen. Hogy mennyire lehetetlen ez a vád, mi sem bizonyítja jobban, hogy annak a kabinetnek Wekerle és Andrássy voltak tagjai, két olyan ember, a ki testület-lelkestül híve a hármasszövetségnek.

De teljesen hiteles forrásból állíthatom, hogy az, a ki a koalíciós kormány francia kölcsönkísérletét előkészítette és abban lényegesen közreműködött, nem volt más, mint gróf Aerenthal, a közös külügyminiszter. Ő járt közben hivatalosan és ő hivatalos jegyzékben referált a magyar kormánynak közbenjárása eredményéről. (Nagy derűtség.) Hogyan hihetik most már azt, hogy Aehrenthal is konspirált a hármasszövetség ellen?!

Az interpellációt kiadják a pénzügyminiszternek.

Ülés vége 1/2 12 órakor.

Ajálja a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ujonnan, a modern kor igényei-

nek megfelelően berendezett üzletét o

Fővárosi elsőrangú cégeknél több éven át mint szabász működtem, mely elég garanciát nyújt arra, hogy a legkényesebb igényeket is kielégítek.

Nagy választék hazai és külföldi szövetekben.

BIRÓ JÁNOS férfi szabó **Makó**

Dessewffy tér 4. szám alatt. Tőkegyételes ház.

Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Elsőrendű munkások felvételnek.

Mindennemű öltönyök a legújabb divat szerint, izléses kivitelben, legutányosabb

o—o o—o árban készíttetnek. o—o o—o

hogy a legkényesebb igényeket is kielégítek.

Elsőrendű munkások felvételnek.

Forradalom Lisszabonban

A király a forradalmárok foglya — Bombázzák a királyi palotát — A hadsereg és a flotta csatlakozott a forradalmárokhoz

Bukott király több van ismét egy-egy világon. A fiatal, kövér csinos és könnyelmű *Manuel* portugál király országában urrá lett a forradalom és veres hőbítás feje ott virít most a trón fölött, a hol a Braganzá tiltek századokon át népük szomoruságára.

Emlékezetes két éve, az a vasárnap délután, a mikor *Carlós* királyt egy bomba levegőbe röpítette. A királygyilkosság nyomán forrongás tört ki az országban, melyet csak diktatúrával lehetett elnyomni idáig.

Minden nép boldogul valamikor. Nem mulik el a világból egy nép sem a nélkül, hogy boldog ne lett volna. És boldogságához azon az uton jut, a melyet az elégedetlenség, a keserűség, a forradalom váj az elnyematás sziklájába.

A forradalmak a legnagyobb áldásai az emberiségnek. A mikor forradalomról hallunk, örülünk: az emberiség ismét egy lépést tett előre!

A portugáliai forradalom kitöréséről a következő tudósításokat veszszük:

Kitört a forradalom

Madrid, okt. 5.

A *Fabra*-ügynökség jelenti fentartás mellett: *Santanderből* egy német hajóról, a mely *Lisszabon* előtt horgonyoz, távirati jelentés érkezett, a mely így hangzik:

Lisszabonban kitört a forradalom. A hadihajók bombázzák a királyi palotát, a melyre a forradalmárok kitűzték a köztársasági zászlót. †

Dörögnek az ágyuk

Páris, okt. 5.

A portugál partvidékről egy francia hajó dróttalan táviratot küldött *Ste Marie sur Merbe* (Departement *Bouche*) és onnan továbbították a *Marconi*-telegrammot Párisba. A jelentés mindössze ennyit mond:

Portugáliában forradalom. A fővárossal megszakadt a forgalom. Délután két órakor bombázni kezdték a királyi palotát, a melyet a hadihajók bekerítettek. A szárazföldi hadsereg és az egész tengerészet a forradalmárokkal tart. Lehetetlen közelebbi híreket megtudni Lisszabonból.

A király fogoly

Páris, okt. 5.

Éjjeli egy órakor a *Daily Mail* párisi ügynöksége táviratot kapott a londoni szerkesztőségétől, hogy *Manuel királyt a forradalmárok fogjul ejtették*

Mem jönnek táviratok

London, okt. 5.

Portugália és Anglia között nem funkcionál a kábel. Franciaország felé sem továbbították a portugáliai határállomások telegrammokat.

A forradalmi vezér nyilatkozata

Páris, október 5.

A portugál republikánusok itt időző vezére, *Magenhaens* Luna, a *Malin* tudósítója előtt így nyilatkozott:

— A forradalom hire nem lep meg bennünket. Régóta hirdettük, hogy *kikerülhetetlen a királyság eltörlése*, de reméltük, hogy a kormányforma megváltoztatása rendben és nyugalomban, főképpen pedig a szabadon kifejezett népakarat folyamánként fog végbemenni. *A hatalom birtokosainak macakssága és elvakultsága* okozta, hogy az események másképp alakultak.

Manuel — szöki

Páris, okt. 5.

A *Daily Mail* azon jelentésével szemben, hogy *Manuel király a forradalmárok foglya*, a *Figaro* azt a táviratot kapta, hogy *a király elhagyta Lisszabont*.

A forradalom okai

A portugáliai elégedetlenségnek okai pedig ezek:

Elsősorban is az ország általános közállapotai, a melyek körülbelül ugyanolyanok, mint Spanyolországban. A papság épen olyan tulhatalmas, mindent elnyelő, a parasztok épen olyan nyomorban vannak, a tudatlanság ép oly sötét, ipar, kereskedelem ép ugy lézeng.

Az utóbbi idűben ehhez járult egy türethetetlen, nyomasztó drágaság.

A megnyomorított országban olyan volt az etkeseredés, hogy a minap lefolyt választásokon, minden *kormány erőszak és korrupció* ellenére, az antidinasztikus pártok csak kevés szóval kaptak kevesebbet a képviselőházban, mint a kormáypárt. Most, ugy látszik, az országos ellenzéknek sikerült csatlakozásra megszerezni tetemes részét a hadseregeknek, a melyben különösen is csak két évtized, hogy a lázadások és *pornunciamentok* kora megszűnt es ezzel valószínűleg *meghúzták a lélekharangot a portugál királyság fölött*.

Az utóbbi napokban vasuti sztrájk volt az országban. Ez volt, ugy látszik, a szervezett forrongásnak — a melyről szóló híreket nem engedték ki a külföldre — előkészítése. A modern forradalmaknak ez az első lépésük: *a közlekedés érverésének megállítása*.

— A vármegyei számvevőségek.

Szell Kálmán miniszterelnöksége idején a vármegyei számvevőségeket, így a gyámpénztárakat is államosították. Mint értesülünk, a pénzügyminisztériumban elkészítették azt a javaslat-tervezetet, amely szerint a volt vármegyei számvevőségek az alispáni hivatalok mellé helyeztetnek vissza és így a belügyi tárca kötelekébe fognak tartozni. A javaslat-tervezetet törvénybe iktatják, mely 1913. január 1 én lép életbe.

NAPI HIREK

— A megyei közgyűlésből. *Lapunk* előző számában, mikor a törvényhatósági bizottság közgyűléséről tudósítottunk, megemlékeztünk *Justh* János felszólalásában arról, hogy a felszólaló azt állította miszerint a törvényhatóság *Tarnay* Ivor megyei főjegyzőt és *Tarnay* Ákos megyei árvaszéki ülnököt helyettesítésért külön jutalmazásban részesítette. *Tarnay* Ákos az állítás ellen, mint azt megirtuk, nyomban kifejezte tiltakozását. Most csak annyival tartozunk az igazságnak, hogy *Tarnay* Ivor megyei főjegyző tegnap, a folytatólagos közgyűlésen napirend előtt felszólalt és kijelentette, hogy őt eddig a törvényhatóság *semmi féle helyettesítésért külön jutalmazásban nem részesítette*, bár többször helyettesítette egyik-másik tisztársát, de azért sohasem várt semmiféle jutalmazást.

— **Lemondás.** *Mogyoróssy* Elek dr., ki *Battonyán* volt választott megyebizottsági tag, mivel most virilis alapon jutott be a törvényhatósági bizottságba, lemondott választott bizottsági tagságáról, így *Battonyán* e hó 30-án egy megyebizottsági taggal többet választanak.

— **Ujabb feljelentések.** A mai nap folyamán a rendőrlégénység ismét 52 olyan háztulajdonost jelentettek fel, kik nem takarították ki udvaraikat és így megsértették a hatóságnak azt a rendeletét, melyet a kolera ellen való védekezésre kiadott. A rendőrhatalom ellen szigorú eljárást indított meg.

— **Városok évkönyve.** A budapesti statisztikai hivatal a magyarországi városokról a beküldött adatok alapján évkönyvet szerkeszt, amely az év végén jelenik meg. Az évkönyv tartalmazni fogja a városok *kulturális vagyoni és egyéb állapotainak a leírását*, ami által az évkönyv kétségtelenül nagy érdeklődésre számíthat. Majd az évkönyv a mi városunkról, Makóról.

— **Betiltott vásárok.** A kolera fenyegető réme még mindig nem akar eltávozni a magyar földről. Ujabb hírek szerint a járvány jelenleg a felvidéken pusztít legnagyobb mértékben s ezért a belügyminiszter újabb három őszi vásár megtartását, a győrit, farkasdit és a vagsélyeit betiltotta, amiről ma az érdekelte hatóságok értesítették városunk tanácsát. Azt, hogy a szegedi országos vásárt még a mult héten betiltották, előző számunkban megemlékeztünk.

— Szökeék megint kibékölttek.

Megirtuk annak idején balassagyarmati jelentés alapján, hogy a szécsényi dráma hőse, *Szöke* Jenő ügyvéd, válópórt indított felesége, *Grün* Aranka ellen. Együttal követelte, hogy a gyermekeket a bíróság azonban a tárgyaláson kijelentette, hogy fele nem válni, hanem békülni akar. A bíróság akkor hat havi időtartamra ágytól és asztaltól elválasztotta a házastársakat. Hat hónap eltelte után ismét békéltetési tárgyalás lenne a balassagyarmati törvényszéken. Ez a tárgyalás azonban teljesen fölösleges lesz, mert, mint értesülünk, *Szökeék* már is kibékölttek, sőt együtt is élnek és Budapesten laknak. Sok szó esett *Szöke* vagyoni állapotáról. A hiteles adatok ezek: az ügyvéd hetvenezer koronáért adta el az ügyvédi irodáját. Ingóságaiért harmincnevezer koro-

nát kapott, összesen tehát száznegyvezer koronával hagyta el Balassagyarmatot. Ebből a vizsgálati fogsága, a perköltségek, a család eddigi élete huszonegyezer koronát emésztett föl, maradt tehát körülbelül nyolcvanezer koronája. Hire járt, hogy *Szöke* ügyvédi irodát nyit Budapesten. Ez sem igaz. *Szöke* nem ügyvéd, hanem ügynöki irodát nyit, ház- és telekspekulációkba kezd.

— **Hitbizományi földek — kisgazdáknak.** Ez a cím ne ragadtasson el senkit arra, hogy fölkiáltson: ime, megtörténik az, amit régóta kívánnak azok, akik haladni akarnak, a hitbizományok elagott intézményét fölvaltja a birtokmegosztás természetesebb rendje. Mert csak mutatónak van részünk egy ilyen földhözjuttatáshoz, mindössze kilenvennyolc holdról van szó, amelyet herceg *Battyhány-Strattmann* Ödön, mint a gróf *Battyhány* Lajos által alapított hitbizomány birtokosa adott el a kiskároki—iklői hitbizományi földekből negyvenhat ottani kisgazdának, *holdankint négyszáz koronával*. A szombathelyi törvényszék, mint hitbizományi bíróság, október 15 én hallgatja meg ebben az ügyben az érdekelte feleket, van e kifogásuk az üzlet ellen? Ami már most az eladási árt illet, nem ismerjük azoknak a földeknek az értékét és így bajos megválaszolni azt a kérdést, vajjon ki csinált jó vásárt: a kisgazdák-e vagy a herceg?

— **Elfűstölt milliók.** A magyar királyi dohányjövődék igazgatósága most állított össze ez év első hónapjának statisztikáját, mely szerint 70 377 korona értékű burnót, 28 480 947 korona értékű pipadohányt, 31 031 korona értékű fonadékot, 21 802 264 korona értékű szivart, 22 523 818 korona értékű szivarkát, 31 068 korona értékű thanatont és 12 712 korona értékű Havanna szivart, összesen tehát 72 952 218 korona értékű általános forgalomban levő dohánygyártmányok közül burnótok 202 korona, pipadohányok 3 106 941 korona, szivarok 1 770 044 korona, szivarkák 1 790 253 korona értékben keltek el. Ezenkívül elarusítottak 1 504 695 koronáért külföldi különlegességi gyártmányt, még pedig Havanna, Manila és mexikói szivart 167 068, török és egyiptomi szivarkát 1 millió 331 164 és angol pipadohányt 6 463 korona értékben. Január elsejétől július végéig összesen 82 124 455 korona folyt be a magyar korona országában eladott dohánytermékekből. A mult év hasonló időszakához képest 7.5 százalék az emelkedés.

— **A kolera terjed.** Ez ellen minden módon védekezni kell. Első feltétele a tisztaság. Az ember tisztán tartja házat, háztájékát részben már elszigetelte magától a veszedelmes betegséget. De ez nem elégséges, gondot kell fordítani saját magára, különösen a *szájüreget*, a *fogakat* kell tisztán tartani a ma legjobbnak bizonyult *Professor Richter-féle fogporral* és *Dr. Papp-féle szájvízzel*. Makón *Lukács Ferencz* gyógyszerészeti laboratóriumában készül az Aradi utcán, ugyanott a gyógyszerertárban kapható ocsón, hogy a legszegényebb ember is hozzá juthat.

— **Szökött lelemez.** *Dara* Istvánné ma délelőtt jelentést tett a rendőrhatalóságnál, hogy *Oláh* György 15 éves lelenefiu, ki nála gondozásban volt, megszökött. A rendőrség elrendelte a szökött lelenec körözését.

Egy birkavásárlás epilógusa

Véresre vert ember

— Lapunk tudósítójától —

Makó, okt. 4.

Baranyi János gazdálkodó még a tavasz folyamán 24 darab bárányt adott el Kádasi János nevű szomszédjának.

Kádasi János, bár az alku szabályosan kötött a bárányokra, később, mikor már a bárányok hetek óta az ő tulajdonában voltak, fűnek-fának azt állította, hogy őt Baranyi János a bárányok eladásánál becsapta.

A szomszédok jó viszonyát a harag váltotta föl. Baranyi ugyan még ez után is jó ideig szívesen köszöntötte Kádasi Jánost, de az nem fogadta.

Mikor Baranyi látta, hogy szomszédja komolyan haragszik, elkerülte, ha valahol látta.

A véletlen azonban tegnap este mégis egy helyen hozta össze a két haragos szomszédot. Baranyi János ugyanis mikor kifelé ment járandói tanyájára, betért egy fél liter borra Tóth Imre koreszmájába.

A koreszmában már ott találta Kádasi Jánost is, a haragos szomszédot.

Mikor Baranyi a koresma ajtón belépett, egy pillanatra meglepődött, de azért, mint illetendő ember, nagyot köszönt a haragos szomszédnak. Ez azonban nem fogadta az illetendő ember köszöntését, hanem dühösen végig nézett rajta és aztán elfordította fejét.

Baranyit igen hántotta szomszédja durva viselkedése és ha a fél liter bort meg nem rendelte volna, ott hagyta volna a haragos embert és jobban tette volna, mert alig ült le Baranyi egy távolabbi asztalhoz, Kádasi reá rontott és botjával agyafőbe akarta verni.

Ez meg is történt volna, de a koreszmáros közbe lépett és megakadályozta a feldühödött embert botrányos szándékában.

Ez alatt a koreszmáros leánya intett Baranyinak. Erre az intésre Baranyi követte a leányt, ki őt a bátsó ajtón át az utcára engedte ki.

A feldühödött embernek a figyelmét azonban ez nem kerülte el. A mint észre vette, hogy Baranyi a hátsó ajtón a koreszmából eltávozott, nyomban utána iramodott a menekülő embernek.

Pár száz lépésnyire sikerült utolérni. Azonnal rávetette magát és a földre teperte le. Ekkor aztán megvalósította előbbi szándékát, mert áldozatát úgy verte agyba főbe, hogy azt nyomban elborította a vér.

Kádasi vérbe fagyba hagyta szomszédját az utca közepén és azután visszatért a koreszmába, hol újból leült és, mint aki legjobban végezte dolgát, borozni kezdett.

Ezalatt az idő alatt Baranyi János is magához tért és bevászorgott Sas Bernát dr. lakására, ki bekötözte sebéit.

A megvert ember csak az orvosnál vette észre, hogy pénztárcája, melyben 50 korona volt, hiányzik.

Ma aztán följelentést tett ellene a rendőrkapitányi hivatalnál, hol nem csak verekedésért indították meg ellene az eljárást, hanem őt gyanúsítják az 50 korona elcsenésével is.

Kádasi János tagadja, hogy az 50 koronát ő vette volna ki Baranyi

zsebéből, a verekedést is tagadta kezdetben, de később beismerte. Így lesz ez majd az 50 koronával is. Akkor pedig Kádasi János a törvény szerint igen súlyos büntetésnek néz elébe.

Oktober 6-ika a színházban

Makó, okt. 5.

Mariházy Miklós színigazgató társulata, mint minden évben, az idén is kegyelettel adózik október 6-án a megdicsőült aradi tizenhárom vértanu emlékének. Este fél nyolc órakor diszeloádást rendez a színházban, melyre a következő meghívót küldte szét:

Oktober 6-án

a halhatatlan tizenhárom vértanu szent emlékének kegyelettel adózik a színtársulat.

Este fél 8 órakor

diszeloádást

tart a színházban, a melyre Makó város és Csanádvármegye közönségét, az összes köz- és magánhivatalok tisztviselőit, az iskolák tanárait és tanuló ifjúságát, valamennyi társulatát és egyesületét ezennel meghívja.

As ünnepegy sorrendje:

Déli 12 órakor a színtársulat megkoszoruzza a Kossuth szobrot.

Este 6 órakor a „Hollósy Kornélia“ színház erkélyén a színház zenekara hangversenyez.

Hymnusz, Énekli a színtársulat. Október 6. Irta Balla Miklós, Szavalja M. Margittay Gyula.

Apotheosis.

Ezt követi Ocskay brigadéros Történelmi színmű 5 felvonásban. Irta: Herczeg Ferenc.

Hazafias tisztelettel
as igazgatóság.

A színtársulat ezuttal is kéri a nagyközönséget, hogy délben 12 órakor Kossuth szobrának megkoszoruzásánál minél számosabban jelenjenek meg, hogy az ünnepség annál impozánsabb legyen.

Az Arad-Csanádi vasutak üzeme

A motorok előnye

A „M. F. U.“ tudósítójától.

Makó, okt. 5.

Tudvalevőleg az összes nagyobb vasutak közül egyedül az arad-csanádi vasutak alakították át személyforgalmukat túlnyomóan motorkocsiüzemre.

A motorkocsiüzem bevezetése (1902) óta a vonatok forgalma lényegesen emelkedett ezen vasut összes vonalain. Míg azelőtt az arad-szegedi és arad-bródi fővonalon 3-3 személyvonatpár közlekedett, jelenleg Arad-Szeged 8, Arad-Brád között Borosjenőig 9, Brád-Brág 6 vonatpár közlekedik naponta. A mellékvonalakon 2 vonatpár helyett most 5 vonatpár jár.

Ezen vonatokból a fővonalakon 2-2 párt, a mellékvonalakon 1-1 párt mozdony továbbít, a többi ellenben motorvonat. Ezen motorvonatokat továbbítja: 1 darab 40 lóerős Daimler féle benzínmotorkocsi, 4

darab Ganz-féle 50 lóerős gőzmotorkocsi, 22 darab 40 lóerős Weitzer-féle elektromos és 14 darab 70 lóerős Weitzer-féle benzinelektromos gyorsmotorkocsi. A Daimler-kocsi állandóan üzemben van ugyan, de csakis kísérletnek tekinthető.

Normális üzemben a gőzmotorkocsik havonta 4000-4500, a kisebb benzinelektromosok 3400-4000, a nagy benzinelektromos kocsik 4500-5000 vonatkilométert teljesítenek átlag.

A motorüzemek tiszta nyeresége 1909-ben 479,720 korona volt, ami nemcsak a motorüzembe fektetett 2 millió korona tőke kamatait fedezi, hanem a 17 millió törzsrésztvény osztalékát is 2,23% kal javítja. Evvel szemben a mozdonyüzemű személyforgalommal 1900-ben 225,000 korona volt a veszteség. A motorüzem óta a személyforgalom bevétele évente 11,9% emelkedett, míg a Máv.-nál 6 és a Máv. üzemében levő helyiérdekű vasutaknál csak 3,4% ez az évi emelkedés dacára a magasabb utazási áraknak.

SZÍNHÁZ

Műsor.

Csütörtök: Az aradi vértanúk emlékének ünnepi diszeloádása. Prolog, Apotheosis, Hymnusz. Ezt követi Ocskay brigadéros. Történelmi színmű 5 felvonásban.

Pénteken: Obsitos operette, zónaelőadás.

Szombaton: Nőemancipáció operette, bérletben.

Vasárnap: d. u. Koldusgróf, este Luxemburg grófja

A Koncert.

A „Magyar színház“ nagy sikert aratott vigjátéka: a „Koncert“ került ma színpadra a makói színpadon. Az újdonság már szellemességénél, nemkülönben a szereplők ügyes játékánál fogva nagyobb közönséget érdemelt volna. A szereplők közül Tompa Irma, Madas, Madarassy Ily és Margittay érdemelnek különös dicséretet.

Olesó bevásárlási forrás!

Meg nyílt Király Lajos

Női divat áruháza Rotter Gyula

mellett a „Korona szálloda“ átellenében.

Olesó árban lehet beszerezni a legdivatosabb női kabátokat. Nagy raktár fehéreneműekben: női ingek, háló kabátok, és nadrágok, Clot, lüszter, schiffon alsók és kötények, Csecsemő és intézeti leány kelegyek. női Sapkák. Gyermek ruhák, Szörnye gallérok és muffok.

Nagy választék Szövet és csipke blúzokból és szövet aljakból.

Szabott árak!

Ujságelárusítók felvételnek.

Csókáson, a szárazérre véggel, Bálint Jánosné földjének szomszédságában levő

egy fertály tanya földemet

haszon- kiadom, vagy pedig kedvező bérbe fizetési feltételek mel-

let, örökáron szabadkézből eladom.

Értekezni lehet: — — —

Turi Fodor Jánossal

o—o Vásárhelyi utca 55. szám alatt. o—o

